

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 160/2019-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. júna 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Michaelou Poláčkovou, Palárikova 88, Čadca, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Cdo 136/2017 z 27. júna 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. marca 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva

na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Cdo 136/2017 z 27. júna 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol žalobcom v konaní o určenie neplatnosti právnych úkonov vedenom pod sp. zn. 5 C 308/2013 na Okresnom súde Čadca (ďalej len „okresný súd“). Okresný súd v označenej veci rozhodol rozsudkom z 8. februára 2016 tak, že prvým výrokom rozsudku návrh sťažovateľa zamietol a druhým výrokom rozsudku mu uložil povinnosť nahradiť odporcovi v druhom rade trovy konania. Sťažovateľ nespokojný s označeným rozsudkom súdu prvej inštancie podal proti nemu odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 5 Co 292/2016 z 29. novembra 2016 (ďalej len „rozsudok odvolacieho súdu“). Sťažovateľ nespokojný s rozsudkom odvolacieho súdu podal proti nemu dovolanie. Prípustnosť svojho dovolania oprel o § 420 písm. f) a o § 421 ods. 1 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). O dovolaní sťažovateľa rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ho odmietol.

3. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti ústavnému súdu podrobne opisuje skutkové okolnosti prípadu a všetky svoje námietky vo vzťahu ku konaniu pred súdom prvej inštancie, ako aj pred odvolacím súdom, ktoré uviedol aj v dovolaní, a tvrdí, že „*dovolací súd odmietol jeho dovolanie na základe nesprávneho výkladu a aplikácie podmienok prípustnosti dovolania*“. Sťažovateľ v tomto smere považuje „*za nepreskúmateľné všetky rozhodnutia súdov vrátane dovolacieho súdu, pretože v nich nie sú obsiahnuté odpovede na sporné otázky tejto veci tak, ako boli obsiahnuté v žalobe, odvolaní a dovolaní*“. Namieta tiež, že „*dovolací súd nesprávne vyhodnotil jeho dovolanie ako neprípustné pre nevysvetlený odklon od súdnej praxe vymedzením právnej otázky, u ktorej mal takýto odklon nastať*“. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu považuje za nepreskúmateľné a formalistické, porušujúce jeho označené práva.

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„I. Základné právo [REDAKOVANÉ]... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. 06. 2018, sp. zn. 8 Cdo/136/2017 bolo porušené.

II. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. 06. 2018, sp. zn. 8 Cdo/136/2017 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

III. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ]... trovy konania tak, ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu...“

5. Vec sťažovateľa bola v súlade s čl. X bodom 2 písm. a) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“) prerozdelená sudcovi spravodajcovi Petrovi Molnárovi a v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu práce bola predbežne prejednaná v druhom senáte ústavného súdu v zložení Jana Laššáková (predsedníčka senátu) a sudcovia Peter Molnár a Ľuboš Szigeti.

II.

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

11. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrh, ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie

ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

13. Ústavný súd v prvom rade pripomína, že nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie právnych predpisov s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

14. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a analogického práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

15. Porušenie označených práv sťažovateľ vidí vo formalistickom prístupe najvyššieho súdu najmä pri posudzovaní prípustnosti dovolania z dôvodu vymedzeného v § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Tvrdí, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je arbitrárne, nedostatočne odôvodnené, pretože najvyšší súd sa podľa jeho názoru nevysporiadal so všetkými jeho námietkami uvedenými v dovolaní, najmä však s tvrdenou absolútnou neplatnosťou právnych úkonov.

16. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia konštatuje, že dôvody, ktoré sťažovateľ a viedli k záveru o porušení jeho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu, sú neopodstatnené. Ako to vyplýva z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, prípustnosť dovolania bola založená na dôvode podľa § 420 písm. f) CSP (sťažovateľovi boli odňaté procesné práva v takej miere, že bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces, pozn.) a na dôvode podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP (odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri riešení právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu). Pokiaľ ide o označený dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, sťažovateľ v sťažnosti v tomto smere najvyššiemu súdu vytýkal, že mal *ex officio* zohľadniť namietanú absolútnu neplatnosť z viacerých, ním tvrdených dôvodov. Najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia sťažovateľovi vysvetlil povahu tohto mimoriadneho opravného prostriedku v kontexte namietanej vady (body 6 až 16 odôvodnenia napadnutého uznesenia), následne posúdil sťažovateľom namietaný dôvod prípustnosti a dospel k záveru, že námietky sťažovateľa nezakladajú označený dôvod prípustnosti dovolania, pričom sa nestotožnil s názorom sťažovateľa, že tvrdená zmätočnosť rozsudku z dôvodov, ktoré sťažovateľ uviedol v dovolaní, nezakladá označený dôvod prípustnosti dovolania [§ 420 písm. f) CSP; (body 17 až 18 odôvodnenia napadnutého uznesenia)].

17. Pokiaľ ide o dôvod prípustnosti dovolania podľa 421 ods. 1 písm. a) CSP, najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia konštatoval, že sťažovateľ ho nevymedzil spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP (body 20 až 22 odôvodnenia napadnutého uznesenia). Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vo vzťahu k dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP a obsahu priloženej kópie dovolania sťažovateľa (body 17 až 21 dovolania) konštatuje, že právny záver najvyššieho súdu o nedostatku zákonných náležitostí dovolania vo vzťahu k namietanému dôvodu prípustnosti je ústavne akceptovateľný. Sťažovateľ síce označil viaceré právne otázky, ktoré podľa jeho názoru nerešpektovali ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, ale neoznačil vo vzťahu k nim príslušné rozhodnutia dovolacieho súdu, od ktorých sa odvolací súd mal odkloniť a ani neuviedol konkrétne, v čom má spočívať nesprávnosť tohto právneho posúdenia vo väzbe na skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na znenie § 433 CSP, podľa ktorého dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

18. Ústavný súd v súhrne konštatuje, že z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyšší súd ústavne konformným spôsobom reagoval a vysporiadal sa so všetkými relevantnými námietkami sťažovateľa uvedenými v jeho dovolaní v odôvodnení svojho napadnutého uznesenia a dostatočne artikuloval dôvody, prečo v okolnostiach danej veci neboli splnené podmienky prípustnosti dovolania z dôvodov uvedených v dovolaní.

19. Z judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 331/04, III. ÚS 156/06, II. ÚS 442/2014) ďalej vyplýva, že podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

20. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam (II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04). Ak ide o argument, ktorý je vo veci rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (II. ÚS 410/06).

21. Vychádzajúc z uvedeného a zo skutočnosti, že najvyšší súd primeraným spôsobom aplikoval na vec vzťahujúce sa procesné normy týkajúce sa dovolania a náležite

odôvodnil svoje napadnuté uznesenie, ústavný súd konštatuje, že neexistuje relevantná súvislosť medzi označeným základným právom sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru na jednej strane a napadnutým uznesením najvyššieho súdu na druhej strane, preto ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

22. Keďže sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi uvedenými v petite jeho sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. júna 2019